

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΑΥΤΟΥΣΤΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΓΚΛΗΤΟ

Ὅσα φάνηκαν σὲ πολλοὺς προηγούμενους ἡγεμόνες ὅτι ἀναγκαστικὰ χρειάζονταν διόρθωση ἀλλὰ κἀνέννας τους ὅμως δὲν ἀποτόλμησε μέχρι σήμερα νὰ το καταφέρει, κατὰ τὸν παρόντα χρόνο ἀποφασίσαμε νὰ τα δωρίσουμε στὴν πολιτεία, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ, καὶ νὰ μειώσουμε τὸ μῆκος τῶν δικῶν, ἀφαιρώντας τὸ πλῆθος τῶν διατάξεων, πὸν περιλαμβάνονταν στοὺς τρεῖς κώδικες, τὸν Γρηγοριανὸ καὶ τὸν Ἑρμογενειανὸ καὶ τὸν Θεοδοσιανὸ, καθὼς καὶ ἐκεῖνες, πὸν θεσπίστηκαν μετὰ τοὺς τρεῖς κώδικες ἀπὸ τὸν θεϊκὸ Θεοδόσιο καὶ τοὺς ἄλλους, μετὰ ἀπὸ αὐτόν, παλαιοὺς ἡγεμόνες καὶ ἐπιπλέον ἀπὸ τὴν δική μας ἐξουσία ⁱⁱ, μὲ τὴν σύνταξη ἑνὸς κώδικα μὲ τὸ αὐτοκρατορικὸ μας ὄνομα ⁱⁱⁱ, στὸν ὁποῖον πρέπει νὰ συγκεντρωθοῦν οἱ διατάξεις τῶν προαναφερθέντων τριῶν κωδίκων καὶ οἱ Νεαρὲς διατάξεις, πὸν θεσπίστηκαν μετὰ ἀπὸ αὐτούς.

§1. Καὶ γι' αὐτό, γιὰ νὰ ἐπιτύχουμε δηλαδὴ αὐτὸ τὸ πάρα πολὺ μεγάλο ἔργο, πὸν ἀποσκοπεῖ στὴν συντήρηση τῆς ἴδιας τῆς πολιτείας, ἐπιλέξαμε ἄνδρες ἱκανοὺς γιὰ τὸ μέγεθος τῶν τόσο μεγάλων μόχθων καὶ γιὰ τὴν τόσο μεγάλη φροντίδα, δηλαδὴ τὸν ΙΩΑΝΝΗ, ἄνδρα ἐξοχώτατο^{iv} πρώην κοιαίστορα τῶν ἱερῶν μας ἀνακτόρων^v, πρώην ὑπάτο καὶ πατρίκιο, τὸν ΛΕΟΝΤΙΟ, ἄνδρα ὑπεροχώτατο^{vi}, στρατάρχη^{vii}, πρώην ἑπαρχο πραιτωρίων^{viii}, πρώην ὑπάτο καὶ πατρίκιο, τὸν ΦΩΚΑ, ἄνδρα διαπρεπέστατο^{ix}, στρατάρχη, πρώην ὑπάτο καὶ πατρίκιο, τὸν ΒΑΣΙΛΕΙΔΗ, ἄνδρα ἐξοχώτατο^x, πρώην ἑπαρχο πραιτωρίων Ἀνατολῆς^{xi} καὶ πατρίκιο, τὸν ΘΩΜΑ, ἄνδρα ἐνδοξώτατο^{xii}, κοιαίστορα τῶν ἱερῶν μας ἀνακτόρων καὶ πρώην ὑπάτο, τὸν ΤΡΙΒΩΝΙΑΝΟ, ἄνδρα ἐπιφανῆ, στολισμένο μὲ τὸ ἀνώτατο ἀξίωμα ἀνάμεσα στοὺς δημόσιους λειτουργοὺς, τὸν ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ, ἄνδρα ἐκλαμπρότατο^{xiii}, αὐτοκρατορικὸ θησαυροφύλακα^{xiv} μεταξὺ τῶν δημοσίων λειτουργῶν καὶ ἄρχηγὸ τοῦ γραφείου τῶν ἀναφορῶν καὶ τῶν βασιλικῶν ἱερῶν διαγνώσεων^{xv}, τὸν ΘΕΟΦΙΛΟ, ἄνδρα λαμπρότατο^{xvi}, κόμητα τοῦ ἱεροῦ μας συνεδρίου^{xvii} καὶ καθηγητὴ Νομικῆς στὴν Κων/Πολη^{xviii}, τὸν ΔΙΟΣΚΟΥΡΟ καὶ ΠΡΑΙΣΕΝΤΙΝΟ, εὐγλωττοτάτους^{xix} δικηγόρους τοῦ ἀνωτάτου πραιτωριανοῦ δικαστηρίου.

§2. Σ' αὐτοὺς εἰδικὰ ἐπιτρέψαμε^{xx}, ἀφοῦ ἀφαιρέσουν τὰ περιττὰ ὅσο ἀρμόζει πρὸς τὴν τελειότητα τῶν νόμων προοίμια, τὰ ὅμοια καὶ ἀντίθετα μέρη, ἐκτὸς κι ἂν βοηθοῦν σὲ κάποια διάκριση τοῦ δικαίου, καθὼς καὶ ἐκεῖνα, πὸν περιέπεσαν σὲ ἀχρησία, νὰ συνθέσουν νόμους σαφεῖς καὶ μὲ συντομία γραμμένους ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τρεῖς κώδικες καὶ ἐπιπλέον ἀπὸ τὶς νεαρὲς διατάξεις καὶ νὰ τοὺς καταχωρίσουν σὲ ἀνάλογους τίτλους, προσθέτοντας ἢ ἀφαιρώντας ἢ ἀλλάζοντας πολλές φορές τὶς λέξεις τους, ὅπου τὸ ἀπαιτεῖ αὐτὸ ἢ ἀνάγκη τοῦ ἔργου, συγκεντρώνοντας ἐπίσης σὲ μία διάταξη ὅσα βρίσκονται διασκορπισμένα σὲ πολλές διατάξεις καὶ καθιστώντας σαφέστερη τὴν ἔννοιά τους ἔτσι, ὥστε ἡ χρονολογικὴ σειρὰ τῶν διατάξεων νὰ φαίνεται ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν προσθήκη τῆς ἡμερομηνίας καὶ τῶν ὑπάτων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν σειρὰ τῆς καταχώρησής τους, βάζοντας τὶς πρῶτες σὲ πρώτη σειρὰ καὶ τὶς ἐπόμενες σὲ δεύτερη· καὶ ἐὰν κάποιες ἀπὸ αὐτὲς βρίσκονται χωρὶς χρονολογία ἢ ὄνομα ὑπάτου στοὺς παλαιοὺς κώδικες ἢ ἀπὸ ὅπου συγκεντρώθηκαν οἱ νεαρὲς διατάξεις, νὰ τὶς καταχωρίσουν ἔτσι, ὥστε νὰ μὴν ἀναφύεται ἀμφοιβήτηση ὡς πρὸς τὴν γενικὴ ἰσχὺ τους, ὅπως εἶναι φανερὸ ὅτι λαμβάνουν ἰσχὺ γενικῆς διατάξεως καὶ ἐκεῖνες, οἱ ὁποῖες ἔχουν θεσπισθεῖ γιὰ συγκεκριμένα πρόσωπα ἢ ἔχουν δοθεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ πραγματικὸ τύπο (*pragmaticæ sanctiones*), σὲ αὐτὸν τὸν νέο Κώδικα νὰ καταχωρηθοῦν ἐξαιτίας τῆς ὠφέλειας τῆς διάταξης.

§3. Αὐτά, λοιπόν, σπεύδουμε νὰ σας γνωστοποιήσουμε, γιὰ νὰ ξέρετε πόσο μεγάλο καθημερινὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν ὠφέλεια τῶν κοινῶν μᾶς διακατέχει, φροντίζοντας οἱ διατάξεις νὰ εἶναι στὸ ἐξῆς συγκεντρωμένες μὲ σαφήνεια καὶ χωρὶς ἀμφοιβητήσεις σὲ ἓνα κώδικα, ὥστε ἀπὸ αὐτὸν μόνο τὸν Κώδικα, πὸν θὰ φέρει τὸ δικό μας αὐτοκρατορικὸ ὄνομα, νὰ γίνεται ἡ ἐπίκληση^{xxi} τῶν διατάξεων σὲ ὅλα τὰ δικαστήρια γιὰ ταχύτερη διεξαγωγὴ τῶν δικῶν.

Ἐκδόθηκε^{xxii} στὴν Κων/Πολη τὶς εἰδούς^{xxiii} (13η) τοῦ Φεβρουαρίου 528, ὅταν ἦταν γιὰ δεύτερη φορὰ ὑπάτος ὁ Κύριος μας Ἰουστινιανὸς παντοτινὸς Αὐγουστος.